

ERDÉSZETI MELIORÁCIÓ

„Erdészeti melioráció” címmel tartott egész napos ankétot 1980. április 16-án, az OEE „erdők a közjóért” szakosztálya, az erdőművelési szakosztállyal együtt, bevonva az MTESZ Agrártudományi Egyesület környezetvédelmi bizottságát és a Magyar Hidrológiai Társaság környezetvédelmi bizottságát is.

Már az ankét szervezésekor világos volt, hogy a melioráció kérdése nem oldható meg egy szűkebb szakterület keretei között. Csak összefogással, a társszakterületek összehangolt, segítőkész munkájával lehet előbbre jutni. Ez a törekvés egybeesik az MTESZ-nek azzal a központi célkitűzésével is, amely szerint a társszakterületek tevékenységét interdiszciplinárisan össze kell fogni, a közös feladatok megvalósításának lehetőségeit és feltételeit összehangoltan kell keresni és kimunkálni. Meliorációs kérdésekben az MTESZ társegyesületei közül a Magyar Agrártudományi Egyesület és a Magyar Hidrológiai Társaság bevonása nélkül nem léphetünk előre. Ezt igazolta az ankét, melynek közel 160 résztvevője volt. Az összefogás szükségességét hangsúlyozta elnöki megnyitójában dr. Herpay Imre, egyesületünk elnöke, és ezt támasztotta alá az a hét előadás, amelyet dr. Szőnyi László (ErSz), dr. Solymos Rezső (ERTI), Kiss Andor (MEM—NAK), dr. Papp Ferenc (OVH), dr. Krisztián József (GATE), dr. Gál János (EFE), dr. Ghimesy László (ÁB) tartott.

Az előadásokat vita követte. Ezeken a megnyilatkozásokon keresztül, amelyek során a gyakorlatban, a tervezésben, a kutatásban, az oktatásban és az irányításban tevékenykedő erdész-, mezőgazdasági, vízügyi és környezetvédelmi szakemberek fejtették ki álláspontjukat előbbre jutottunk abban, hogy mit is értsünk tulajdonképpen melioráció alatt, mik a feladataink ezen a téren az erdőgazdálkodás területén és mit várnak tőlünk a társszakterületek az erdő, a fásítás meliorációs hatásain keresztül.

Az ankéton kialakult vita alapján megfogalmazott definíció szerint a *melioráció mindazon emberi tevékenységnek* (műszaki, kémiai, biológiai, agronómiai, agrotechnikai, hidrotechnikai, vízgazdálkodási) *az egységes rendszere, amely a környezetvédelemmel összehangolt termelés hatékonyságának növelése érdekében egy térség potenciálját jelentős mértékben, tartósan javítja.*

A köztudatban általában a meliorációnak a mezőgazdasági értelmezése ismert, melynek célja a gazdálkodás termelési eszközértékének, a termőföldnek a jobbá tétele a talajjavítás, a talajvédelem és a vízrendezés eszközeivel.

Az erdőgazdálkodás termelési eszköze a faállomány, a termőhellyel együtt; tehát a meliorációs törekvéseinknek ki kell terjednie a talajvédelem, a talajjavítás, vízrendezésen túl a faállományra is. Ehhez további eszközeinket az erdősítések végrehajtásában — fafajmegválasztás, nemesített szaporítóanyag —, az erdőnevelésben, a fatermesztés korszerű módszereiben kell megtalálnunk. Csak így tehetünk eleget faproduktumban is népgazdasági kötelezettségeinknek.

Az erdők hatása környezetének meliorálásában, javításában is jelentkezik. Természeti környezetünk fenntartásával a növény- és állatvilág életterét biztosítjuk, a vízgazdálkodást és a mikroklímát kedvezőbbé tesszük, tisztítjuk a levegőt és dúsítjuk oxigénnel. Ezek a hatások mezőgazdasági többelhozamokban a tájpotenciál növelésében érvényesülnek. Az erdészeti meliorációval — a termelési szférába tartozó, nem elhanyagolható hatásokon túl — a környező

sát célozza a mindennapi erdőgazdálkodásban az erdőszerkezet-átalakítás vagy az erdőnevelés. Ezek tartamosan következetes tevékenységet kívánnak és igen költségesek. Éppen ezért megfontolandó lenne hatékonyságukat céltudatos vízgazdálkodással is fokozni.

A melioráció fontossága különös súlyt kap ma, amikor a fakitermelés jelentős növelése a cél. Ezzel növekednek majd az erdőfelújítási területek is. Erre a többletfeladatra nem kellően vagyunk felkészülve.

A mezőgazdasági meliorációs feladatok sorában fontos helyet kap az úthálózat, a hidak, egyéb műtárgyak építése is. Az erdőgazdálkodásban is nagy teljesítményű gépek kerülnek alkalmazásra, ezekhez a megfelelő úthálózat meliorációs igényeket kielégítő kiépítése fontos feladat. Ugyanakkor az erdőgazdálkodásban használt mai járművek és gépi eszközök a régi lovas kocsikkal járt utakat nem használhatják, ezek fenntartásáról sem gondoskodnak, így legtöbbjük vízmosássá válik.

A meliorációs feladatokat illetően, az érdekezésség egyértelmű a mezőgazdaság és az erdészeti területén. Ezt még az is alátámasztja, hogy hazánk erdeinek több mint 30%-ában mezőgazdasági üzemek folytatnak erdőgazdálkodást. A mezőgazdasági üzemek az erdőgazdálkodást melléküzemágként kezelik. Ez fatermelés vonatkozásában helytálló lehet, viszont az erdők, fásítások meliorációs jelentősége éppen a mezőgazdasági termelés érdekében, a melioráló mezőgazdaságnak fontos lehetősége.

Ankétunk részvételi költséges rendezvény volt. Ez lehetővé tette, hogy közképre adjuk azt a témafeltáró tanulmányt, melyet az „Erdők a közjóért” szakosztály keretében, az elmúlt évben *Rumszauer János* vezetésével egy munkabizottság állított össze. A tanulmány a meliorációs fogalmak és az eddigi eredmények ismertetése mellett, bátran feltárja mulasztásainkat, rámutat feladatainkra és ismerteti lehetőségeinket is, amelyekkel nem élünk kellőképpen. Az egyes előadások szövegét is közreadtuk — egy könyvecske formájában — ezek bizonyára hasznosan formálják majd azoknak a szemléletét, akikhez eljutnak.

Az ankétón is nyilvánvalóvá vált, hogy az erdőnek — mint egyik legfontosabb újratermelhető erőforrásunknak, egyben természeti környezetünk legértékesebb képviselőjének — a meliorációs kérdései nem szűkülhetnek le vállalati profit vagy akár ágazati gazdálkodási érdekké, hanem számtalan vonatkozásban nagyon közelről érintik a mezőgazdasági termelést, a vízgazdálkodást, a különböző környezetvédelmi érdekeket és a lakosság szabadtéri üdülési igényeit.

Mészöly Győző

A lapban megjelent tanulmányok szerzői: *Fadgyas Kálmán*, ErSz üzemtervezési iroda vezetője, Eger; *ifj. Führer Ernő* tud. ügyintéző, ERTI, Sopron; *dr. Jurcsik István* erdőmérnök, vegyészmérnök, nyugdíjas, Pécs; *Koubaily, Emad* aspiráns, EFE, Sopron; *Mészöly Győző* osztályvezető, MÉM EFH, Budapest; *dr. Páll Miklós* erdőművelési osztályvezető, Zalai EFAG, Nagykanizsa; *Rakonczay Zoltán*, a KTVH általános elnökhelyettese, Budapest; *dr. Sali Emil* főosztályvezető, MÉM EFH, Budapest; *Szabó József* egyetemi docens, EFE, Sopron; *Szilas Géza* aranydiplomás erdőmérnök, nyugdíjas, Miskolc; *dr. Váradi Géza*, a MÉM EFH hivatalvezető-helyettese, Budapest; *Wilfing László* egyetemi adjunktus, EFE, Sopron.